

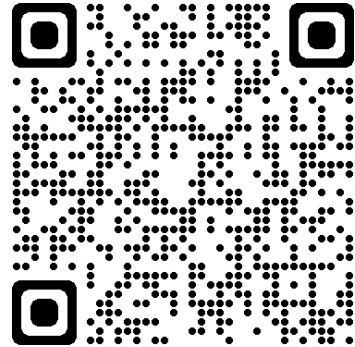

Er was
misschien
eens

Leerlingenbundel van

Dit schrijfpakket werd ontwikkeld door de onderzoeksgroep Nederlands van het expertisecentrum 'Onderwijsinnovatie' van hogeschool VIVES in het kader van het PWO-onderzoek 'SOS: Schrijven op school'. Wil je meer weten over dit schrijfproject? Scan dan de QR-code hiernaast!

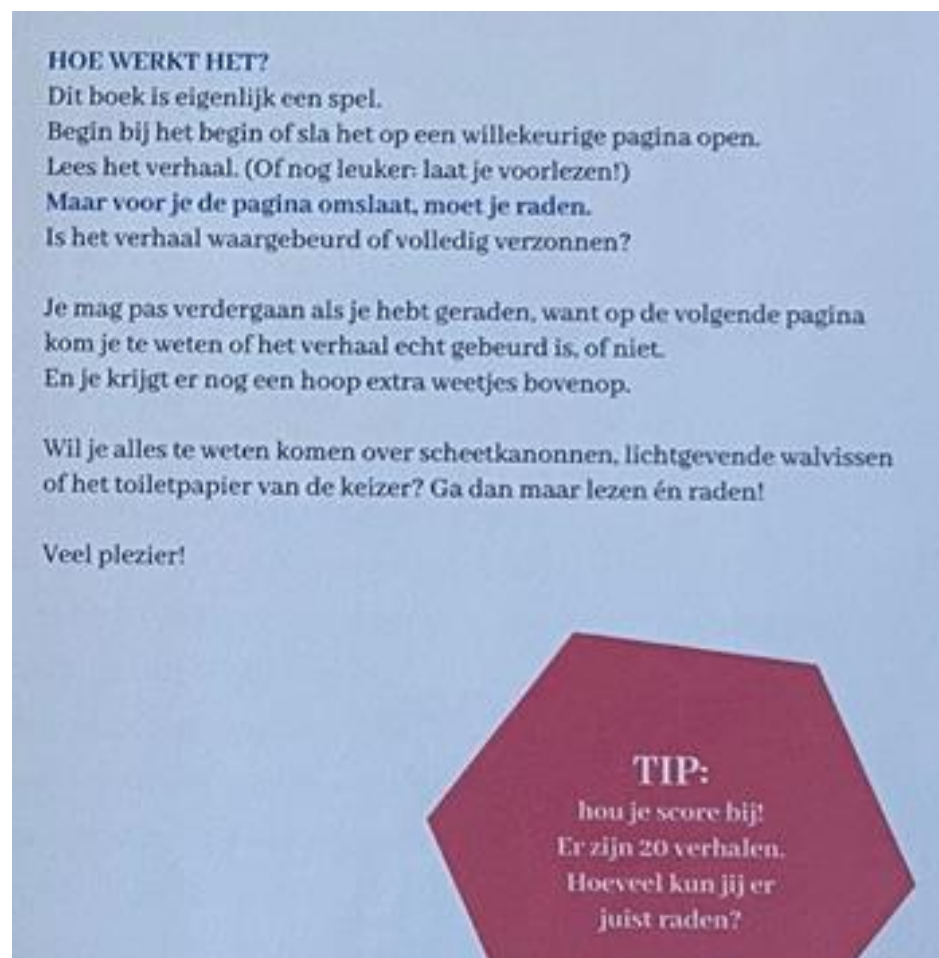
In deze les

- maak je kennis met het boek 'Er was misschien eens ...'
- lees je twee verhalen uit het boek

Bekijk de cover van het boek 'Er was misschien eens...'. Wat zie je allemaal? Wat verwacht je dus van het boek?

De auteur heeft een voorwoord geschreven waarin hij uitlegt hoe het boek werkt (en dus wat hij van jou als lezer verwacht). Wat is dat precies? Had je het daarnet bij het juiste eind?

Zijn de verhalen *De dag dat het vissen regende* en *De ridder die de friet waar of niet?* Waarom denk je dat?

Markeer in het **groen** de elementen die ervoor zorgen dat jij dit verhaal gelooft, in het **rood** de elementen die volgens jou niet kloppen en in het **oranje** waaraan jij twijfelt.

De dag dat het vissen regende

Er was misschien eens een dorpje in Centraal-Amerika waar honderdvijftig jaar geleden geen wolkje aan de lucht was. Het dorpje heette Yoro. Grote gezinnen woonden er in kleine huisjes en iedereen had er honger. De bonen en de mais, die er werden gekweekt, waren niet voldoende om iedereen sterk te houden. En van neuskeutels eten overleef je niet. Vandaag niet en honderdvijftig jaar geleden ook niet.

Na een lange, droge periode werden de mensen uit Yoro radeloos. Ze wilden regen om de mais te laten groeien. Ze keken naar de hemel en smeekten om een mirakel. En plots gebeurde het. Als een donderslag bij heldere hemel. Eerst begon het te waaien, dan vielen de eerste druppels. Het werden er steeds meer. Het waaide, het bliksemde, het knalde en het stormde. Iedereen vluchtte naar binnen en keek uit het raam. Niemand had ooit zo veel water uit de lucht zien vallen. Het was alsof de hele oceaan besloten had te verhuizen naar hun dorp. De druppels werden groter en groter. Ze beukten tegen de ramen. **PETS, PATS, PAF.** Doffe dreunen tegen het glas. De druppels waren zo groot als vissen. Maar wie goed keek, zag dat het geen druppels als vissen waren, maar echte vissen! Het regende vis! Honderden, misschien wel duizenden vissen vielen uit de lucht en haptten naar adem op de

natgeregende wegen, velden en daken van Yoro.

Toen de storm voorbij was, liepen alle inwoners met emmers de straat op. Het hele dorp was bezaaid met verse vis. Het was alsof Sinterklaas zich vergist had en in de plaats van snoep een lading vis had uitgestrooid. Iedereen vulde zijn emmers. Sommigen van hen hadden nog nooit vis gegeten en konden niet wachten om hun lege maag te vullen. Het was een feestmaal, dat op een dag gewoon uit de lucht kwam vallen.

WAAR
of NIET WAAR?

De ridder die de friet uitvond

Er was misschien eens een ridder die heel graag at. Hij kon de hele dag door eten. Drie eitjes voor het ontbijt, zes hompen brood en een bol kaas op de middag, anderhalve emmer soep als avondmaal en een vleespasteitje voor het slapengaan. Overal in het rijk wisten de mensen dat ze hun kippen moesten binnenhouden wanneer Wilfried van Bouillon op zijn paard over het land galoppeerde.

Op een dag plofte ridder Wilfried na een lange rit neer in een moestuin. Zijn knecht maakte een vuur, gooide olie in een pan en bakte een lekker stuk beverstaart voor zijn meester. Wilfried vrat de staart luid smakkend op. Nadat hij het laatste restje vet tussen zijn nagels had uitgeslurpt, was hij klaar voor zijn zwaardvechtoefeningen. Iedere middag na de lunch zwiepte Wilfried met zijn zwaard naar doelwitten, hakte hij poppen in tweeën of zwaaide hij gezwind met zijn zwaard naar een zwijn. Vanmiddag verzamelde Wilfrieds knecht een paar aardappelen in een mand. Een voor een gooide hij de aardappelen in de richting van zijn meester, die ze dan in 1-2-3-PATAT in stukken hakte. Wilfried miste niet één aardappel. Hij was zo behendig en snel dat hij de volgende aardappel in meerdere stukken kapte in één beweging. ZOEF! TSJIEF! TSJAF! Vier perfecte balkjes aardappel vlogen door de lucht. Ze tuimelden sierlijk voorbij het zwaard van Wilfried en kwamen terecht in de pan met olie, die nog op het vuur stond. De aardappelen begonnen meteen te pruttelen.

Het duurde een paar minuten voor de knecht ze uit de pan kon halen. Toen hem dat eindelijk gelukt was en hij ze wilde weggooien, hield Wilfried hem tegen. 'Wacht!' riep hij. 'Ze ruiken heerlijk! Ik wil ze proeven!' De ridder nam voorzichtig een stukje aardappel vast en beet erin. Het was alsof hij de hemel proefde. Krokant vanbuiten, zacht vanbinnen. Een geschenk van de natuur. Hij wilde nooit meer iets anders eten. Hij wilde heldhaftige dingen zeggen, zoals: 'Ik, Wilfried van Bouillon, heb vandaag de allergrootste der culinaire ontdekkingen gedaan!' Maar omdat de aardappel zo heet was in zijn mond, kwam hij niet veel verder dan: 'Ik, Wilfried ...' Dus als je de volgende keer 'Ik wil friet!' roept, denk dan even aan de ridder die de friet uitvond ...

WAAR
of NIET WAAR?

Lees het antwoord. Had je het bij het rechte eind?

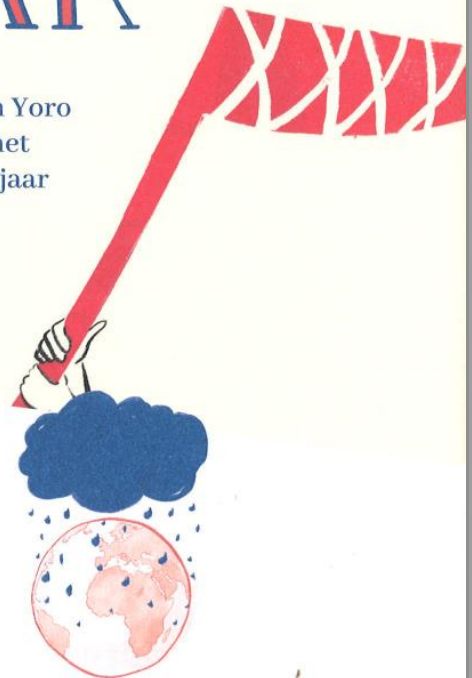
WAAR

Volgens de inwoners van Yoro
in Honduras regent het
ongeveer één keer per jaar
vis in hun dorp.

Doordat het zo zwaar stormt tijdens de
'vissenregen', schuilt iedereen binnen
en heeft niemand de vissen ooit echt uit
de lucht zien vallen. Na de storm liggen
ze op straat en men gaat ervan uit dat ze
uit de lucht komen.

Vist-je-datjes

Yoro is niet de enige plaats waar het al
vissen heeft geregend, ook in Sri Lanka,
India, de Verenigde Staten en het Verenigd
Koninkrijk gebeurde dat al.

Dat gebeurt telkens in mei of juni, wanneer de eerste hevige regen van het jaar valt. De straten liggen dan na een zware storm bezaaid met vis. Al meer dan twintig jaar organiseert de stad ook een straatfestival na de vissenregen. Er is dan een miss-vissenregenverkiezing, een vissenparade en overal staan mensen vis te bakken.

Hoe het komt dat het in Yoro een keer per jaar vissen regent, is een mysterie. Sommige inwoners zeggen dat het komt doordat een priester, lang geleden, drie dagen en drie nachten gebeden heeft voor meer voedsel voor de bevolking. Dat is weinig waarschijnlijk. Wetenschappers zeggen dat stevige wervelwinden vis uit de zee kunnen opsorpen en kilometers lang met zich meesleuren. Dat fenomeen heet een 'waterhoos'. Andere wetenschappers denken dat ondergrondse rivieren door de hevige regenval overstromen. Op die manier komen die rivieren (en hun vissen) toch boven de grond en blijven de vissen achter.

Niet alleen vissen durven al eens uit de lucht te vallen. Er zijn ook gevallen bekend waarin het spinnen regende, of wormen, of padden. In China regende het tijdens een storm enkele jaren geleden octopussen, schelpen, garnalen en zeesterren.

Een Engels spreekwoord zegt: 'Het regent katten en honden'. Dat betekent dat het heel erg hard regent. Voorlopig heeft het nog nergens écht katten of honden geregend.

NIET WAAR

Wilfried van Bouillon heeft de friet niet uitgevonden.
Dat kon hij niet, omdat er gewoon in de middeleeuwen
in Europa nog geen aardappelen waren.

Die groeiden oorspronkelijk alleen in Zuid-Amerika en dat deel van de wereld was in de middeleeuwen nog niet ontdekt. Pas vele honderden jaren na de tijd van de ridders werd de aardappel door Spaanse ontdekkingsreizigers naar Europa gebracht en kon de friet worden uitgevonden.

Wie de friet dan wel uitvond, weten we niet helemaal zeker. Men beweert dat de friet in België werd uitgevonden. Een aantal mensen, die rond de Maas woonden, aten vaak gefrituurde vis. Maar rond het jaar 1600 vroor het zo hard, dat de rivier dichtvroor en er geen vis meer kon worden gevangen. De arme mensen konden niks anders verzinnen dan de goedkope aardappelplant in stukjes te snijden en te frituren.

Wel waar

De friet werd dan misschien niet uitgevonden in de middeleeuwen. Enkele belangrijke uitvindingen die wél uit de middeleeuwen komen, zijn de boekdrukkunst, de bril en het horloge.

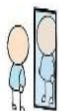
Ridders kregen nooit aardappelen op hun bord. Andere dingen, die ridders ook nooit gekend hebben omdat ze hier nog niet bestonden, zijn tomaten, koffie en thee.

Wilfried eet in het verhaal de staart van een bever. Vandaag zouden we geen bevers meer eten, maar in de middeleeuwen werd dat wel gedaan. Zoals we nu allemaal weten is de bever een zoogdier, maar in de middeleeuwen dacht men dat het een vis was, omdat hij in het water leeft.

Wilfried van Bouillon heeft nooit bestaan, maar Godfried van Bouillon wel. Hij was een belangrijke kruisvaarder uit ons land en woonde in het zuiden van België, in Bouillon.

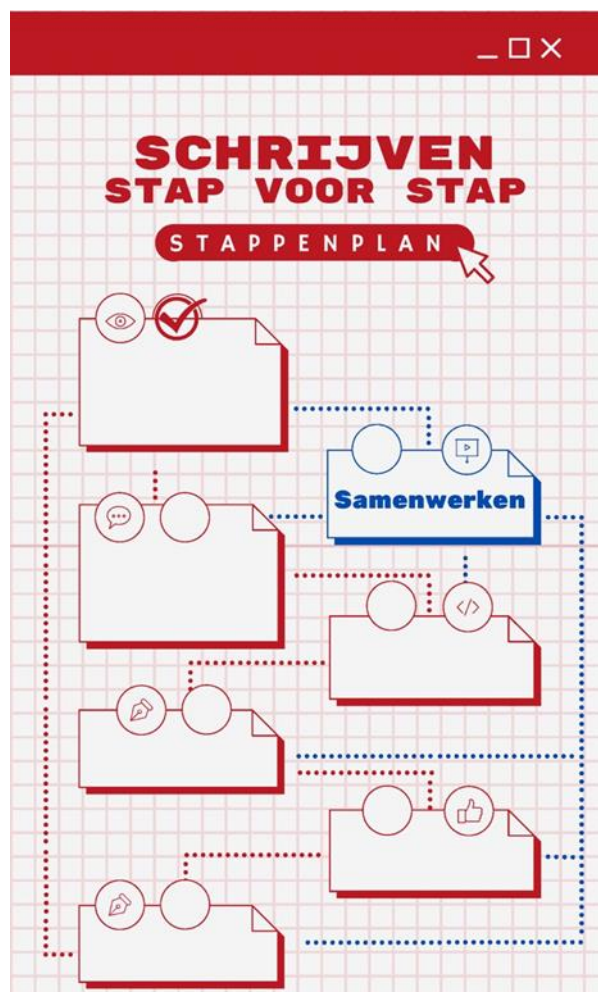
Deze les heb je kennism gemaakt met het boek 'Er was misschien eens ...'. Ben je ook onder de indruk van het knappe werk van de auteur en de illustrator? Waarom hebben we die weetjes gelezen, denk je?

In deze les

- kom je te weten waarom je zelf gaat schrijven
- lees je 'De ridder die de friet uitvond' opnieuw
- onderzoek je hoe de schrijver en de illustrator erin geslaagd zijn om dit verhaal boeiend en leuk te maken
- maak je kennis met het stappenplan van schrijven
- doe je op die manier inspiratie op om je eigen waar- of niet-waarverhaal te maken

Kamiel De Bruyne heeft een boodschap voor jullie. Bekijk zijn filmpje. Wat vraagt hij?

Hij vertelt ons dat schrijven niet vanzelf gaat. Via welke stappen kom je tot een sterke tekst, denk je?

Lees *De ridder die de friet uitvond* opnieuw. Kamiel De Bruyne is erin geslaagd dit weetje heel leuk vorm te geven. Hoe deed hij dat precies? Duid in de tekst aan wat jij leuk geschreven (woorden, zinnen enz.) of goed gevonden (lettertypes, illustraties, ideeën enz.) vindt. Op die manier doe je inspiratie op voor jouw verhaal straks.

2

De ridder die de friet uitvond

Er was misschien eens een ridder die heel graag at. Hij kon de hele dag door eten. Drie eitjes voor het ontbijt, zes hompen brood en een bol kaas op de middag, anderhalve emmer soep als avondmaal en een vleespasteitje voor het slapengaan. Overal in het rijk wisten de mensen dat ze hun kippen moesten binnenhouden wanneer Wilfried van Bouillon op zijn paard over het land galoppeerde.

Op een dag plofte ridder Wilfried na een lange rit neer in een moestuin. Zijn knecht maakte een vuur, gooide olie in een pan en bakte een lekker stuk beverstaart voor zijn meester. Wilfried vrat de staart luid smakkend op. Nadat hij het laatste restje vet tussen zijn nagels had uitgeslurpt, was hij klaar voor zijn zwaardvechtoefeningen. Iedere middag na de lunch zwiepte Wilfried met zijn zwaard naar doelwitten, hakte hij poppen in tweeën of zwaaide hij gezwind met zijn zwaard naar een zwijn. Vanmiddag verzamelde Wilfrieds knecht een paar aardappelen in een mand. Een voor een gooide hij de aardappelen in de richting van zijn meester, die ze dan in 1-2-3-PATAT in stukken hakte. Wilfried miste niet één aardappel. Hij was zo behendig en snel dat hij de volgende aardappel in meerdere stukken kapte in één beweging. ZOEF! TSJIEF! TSJAF! Vier perfecte balkjes aardappel vlogen door de lucht. Ze tuimelden sierlijk voorbij het zwaard van Wilfried en kwamen terecht in de pan met olie, die nog op het vuur stond. De aardappelen begonnen meteen te pruttelen.

Het duurde een paar minuten voor de knecht ze uit de pan kon halen. Toen hem dat eindelijk gelukt was en hij ze wilde weggooien, hield Wilfried hem tegen. 'Wacht!' riep hij. 'Ze ruiken heerlijk! Ik wil ze proeven!' De ridder nam voorzichtig een stukje aardappel vast en beet erin. Het was alsof hij de hemel proefde. Krokant vanbuiten, zacht vanbinnen. Een geschenk van de natuur. Hij wilde nooit meer iets anders eten. Hij wilde heldhaftige dingen zeggen, zoals: 'Ik, Wilfried van Bouillon, heb vandaag de allergrootste der culinaire ontdekkingen gedaan!' Maar omdat de aardappel zo heet was in zijn mond, kwam hij niet veel verder dan: 'Ik, Wilfried ...' Dus als je de volgende keer 'Ik wil friet!' roept, denk dan even aan de ridder die de friet uitvond ...

WAAR
of NIET WAAR?

NIET WAAR

Wilfried van Bouillon heeft de friet niet uitgevonden.
Dat kon hij niet, omdat er gewoon in de middeleeuwen
in Europa nog geen aardappelen waren.

Die groeiden oorspronkelijk alleen in Zuid-Amerika en dat deel van de wereld was in de middeleeuwen nog niet ontdekt. Pas vele honderden jaren na de tijd van de ridders werd de aardappel door Spaanse ontdekkingsreizigers naar Europa gebracht en kon de friet worden uitgevonden.

Wie de friet dan wel uitvond, weten we niet helemaal zeker. Men beweert dat de friet in België werd uitgevonden. Een aantal mensen, die rond de Maas woonden, aten vaak gefrituurde vis. Maar rond het jaar 1600 vroor het zo hard, dat de rivier dichtvroor en er geen vis meer kon worden gevangen. De arme mensen konden niks anders verzinnen dan de goedkope aardappelplant in stukjes te snijden en te frituren.

Wel waar

De friet werd dan misschien niet uitgevonden in de middeleeuwen. Enkele belangrijke uitvindingen die wél uit de middeleeuwen komen, zijn de boekdrukkunst, de bril en het horloge.

Ridders kregen nooit aardappelen op hun bord. Andere dingen, die ridders ook nooit gekend hebben omdat ze hier nog niet bestonden, zijn tomaten, koffie en thee.

Wilfried eet in het verhaal de staart van een bever. Vandaag zouden we geen bevers meer eten, maar in de middeleeuwen werd dat wel gedaan. Zoals we nu allemaal weten is de bever een zoogdier, maar in de middeleeuwen dacht men dat het een vis was, omdat hij in het water leeft.

Wilfried van Bouillon heeft nooit bestaan, maar Godfried van Bouillon wel. Hij was een belangrijke kruisvaarder uit ons land en woonde in het zuiden van België, in Bouillon.

Overleg samen. Vinden jullie dezelfde dingen leuk of goed gevonden? Noteer hieronder minmaal drie elementen. Wie weet kan je die gebruiken in jouw waar- of nietwaarverhaal ...

Een boeiend verhaal begint met leuke ideeën. Dat noemen we de **inhoud**. Je zorgt dat die ideeën mooi aan elkaar hangen (= de **structuur**). En de manier waarop je die ideeën vormgeeft, hoe je het verhaal opsmukt of versiert, is de **vorm**. Een boeiend en mooi verhaal schrijven, vraagt dus wat inzet. Hieronder leer je enkele trucjes kennen.

Plaats de termen bij de correcte omschrijving: **gevarieerde zinnen, afbeeldingen, klanknabootsingen, vergelijkingen, beschrijvingen, rijke woorden, signaalwoorden van tijd.**

- Een zorgt ervoor dat je als lezer van alles te weten komt. Je ziet, proeft, hoort, voelt bijna wat er in de tekst gebeurt. Dat doet de schrijver door voldoende uitleg te geven. Die details maken je tekst langer, maar ook leuker om te lezen. Gebruik dus bijvoeglijke naamwoorden om je beschrijvingen kleur te geven en vertel voldoende.

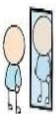
Zo vertelt een schrijver niet enkel dat een personage groot en sterk is, maar wordt het personage 'waaninnig sterk' en heeft dat personage 'al meer neuzen gebroken dan gelijk welke cowboy uit de buurt'. Een boot is niet zo maar een boot, maar 'een lang schip met een groot zeil, met plaats voor vierentwintig roeiers en vooraan op de boeg een woeste drakenkop'. De man achter de toonbank is 'een nette man, met een stropdas'.

- maken een tekst niet echt leuker, maar helpen je als lezer wel om te begrijpen wat wanneer gebeurt. Als je dus beschrijft wat er gebeurt, kan je gebruik maken van woorden als na een lange periode, plots, eerst, toen, telkens in mei of juni, al meer dan twintig jaar...
- vergelijkt twee dingen of mensen met elkaar. Ook op die manier maakt een schrijver een tekst boeiender. Vaak duikt in een vergelijking het woordje als of net als op, al hoeft dat niet altijd.

In een verhaal over pillen met een chocoladelaagje kan je op die manier vertellen dat die pillen 'als zoetje broodjes' verkochten. In een verhaal over een groeiende citroenplant hoopt het hoofdpersoon dat weer dat de plant 'zo groot zou worden dat ze er haar leven lang limonade van zou kunnen maken'. Zelfs zonder het woordje 'als' is ook dat een vergelijking.

- vertellen meer. Maak gebruik van synoniemen – andere woorden met dezelfde betekenis – om te zorgen voor variatie. Let wel op! Woorden betekenen niet altijd helemaal hetzelfde. Een synoniemenwoordenboek helpt, maar zorg ook dat je goed kan inschatten wat een woord precies betekent.
- zijn woordjes die een klank nabootsen. Ze helpen je om in de tekst duidelijk te maken wat je hoort. Soms is dat heel eenvoudig. Als je schrijft dat een poes miauwt of een schaap blaait, dan maakt dat 'miauwt' en 'blaait' al meteen duidelijk hoe die poes of dat schaap klinkt. Als een herder 'ho ho ho' roept, dan weet je ook wat die roept. Maar ook een leeglopende fietsband kan je horen als je 'pssjt' toevoegt aan je tekst. Zo'n klanknabootsende woorden maken je tekst rijker.

- maken een tekst leuk om naar te kijken. Ze tonen wat je in een tekst kan lezen, maken duidelijk wat belangrijk is of vertellen soms zelfs iets wat je niet in de tekst kan nalezen. Vaak is het niet de schrijver die zorgt voor de afbeeldingen, maar een illustrator. In *Er was misschien eens is het Yarne Daeren* die voor de tekeningen zorgde.
- maken een tekst leuker om te lezen. Als een schrijver veel herhaalt, de zinnen telkens op dezelfde manier opbouwt en als alle zinnen ongeveer even lang zijn, dan leest dat niet zo vlot. Zo schreef Kamiel De Bruyne niet 'Ze werden radeloos. Ze wilden regen. Ze keken naar de hemel. Ze smeekten om een mirakel' maar 'Na een lange, droge periode werden de mensen uit Yoro radeloos. Ze wilden regen om de mais te laten groeien. Ze keken naar de hemel en smeekten om een mirakel.' Je kan dus lange en korte zinnen combineren, de volgorde van je zindelen aanpassen, verwijzwoorden of synoniemen gebruiken enz. Tip: lees je tekst hardop voor en luister eens of je herhaalt (en dus kan variëren of afwisselen).

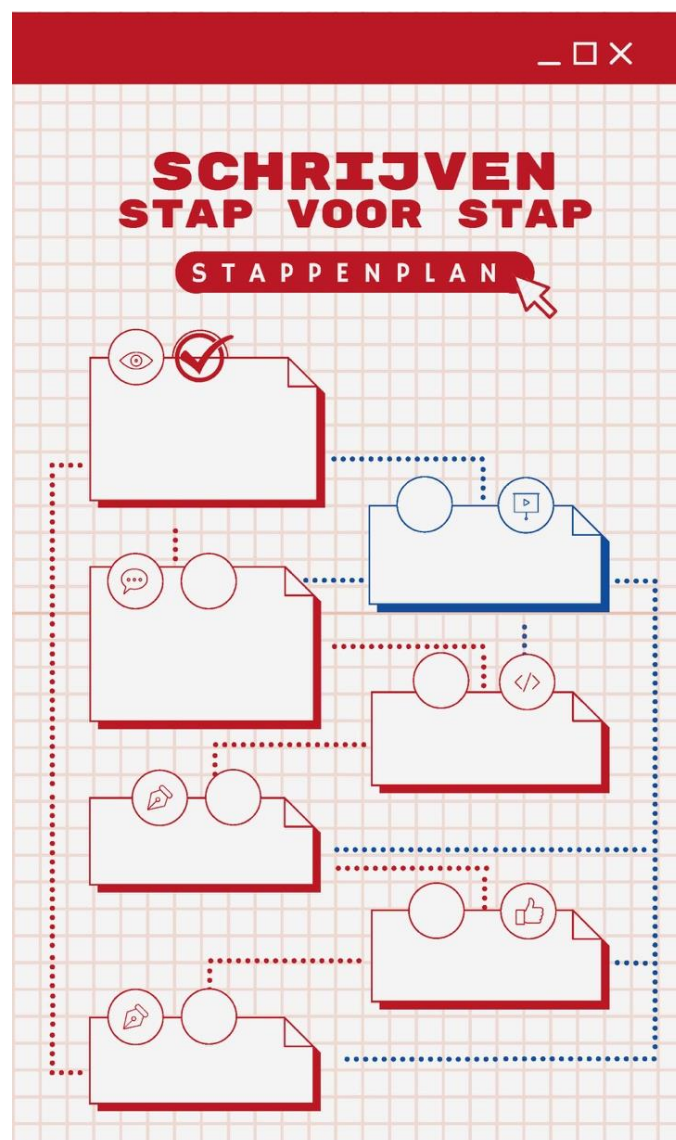

Deze les heb je meer in detail bekeken hoe de auteur en de illustrator erin geslaagd zijn het weetje zo boeiend en leuk vorm te geven. Welke dingen ga jij meenemen voor jouw verhaal?

In deze les

- *schrijf je samen met je leerkracht een eigen waar- of niet waarverhaal*
- *bekijk je opnieuw de stappen van het schrijfproces*
- *merk je dat je zo tot een goede tekst kan komen*

Een schrijver droomt, denkt, verzint, schrijft en herschrijft. Hij doorloopt daarbij verschillende stappen. Schrijf jij ook op die manier?

Nu zijn jullie aan de beurt. We hebben een weetje opgezocht. Waarover gaat het precies?

Weetjeskaartje

Dokter chimpansee

#1

Chimpansees smeren insecten op wonden om die te genezen en misschien ook om de pijn te verlichten.

#2

Nationaal Park Loango, Gabon, West-Afrika

#3

Ze vangen insecten uit de lucht en duwen ze in de wonde

#4

Onderzoekster Alessandra Mascaro heeft het smeren van die insecten voor de eerste keer kunnen filmen.

#5

Chimpansees bestuderen, leert ons over de evolutie van de mens.

Hoe kan je er een niet-waarverhaal van maken?

Brainstorm over

- andere ideeën voor zelfmedicatie bij dieren.
- iets anders om op de wonden te smeren.
- een andere reden om op de wonden te smeren.
- een ander dier

Extra bronnen?

- Beluister het fragment uit Nerland
- Lees het artikel in De Standaard
- Zoek meer info over het Nationaal Park Loango en Gabon
- Ga op zoek naar meer info over Alessandra Mascaro.

De verhalen van Kamiel De Bruyne zijn allemaal op dezelfde manier opgebouwd. Is je dat al opgevallen? We hebben de structuur van zijn verhalen voor jullie in een bouw- of schrijfplan gegoten. Dat vind je hieronder. Schrijf nu samen met je juf of meester jullie verhaal binnen het plan uit.

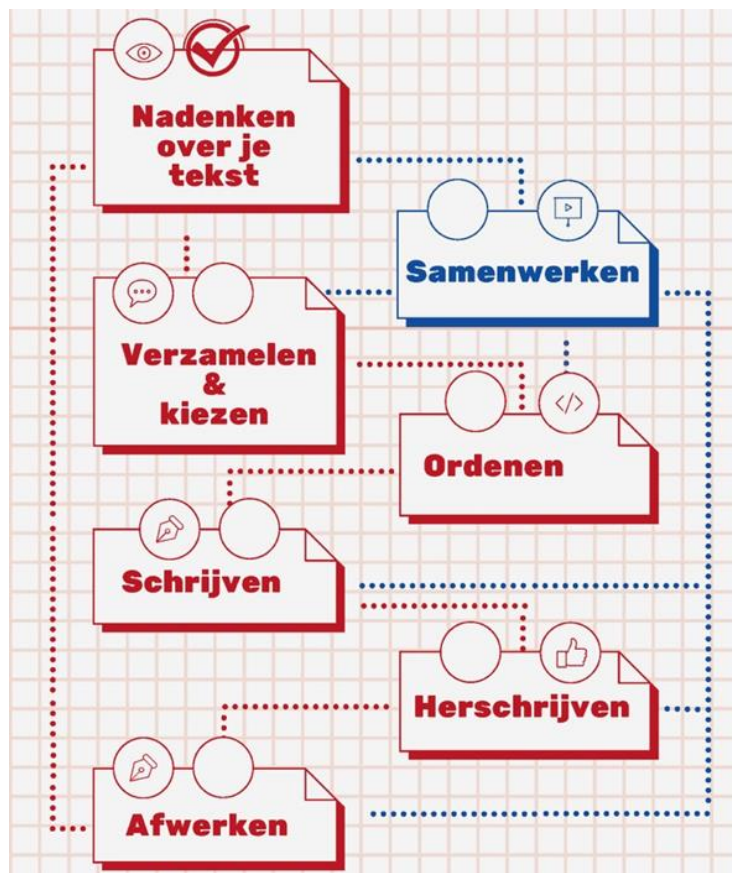
<i>Titel</i>	Schrijf een korte, prikkelende titel die vertelt waar het verhaal over gaat.
<i>Inleiding</i> Er was misschien eens ... In de inleiding vertel je over het hoofdpersoon, maar gaat het nog niet over het weetje	Zorg voor een goede beschrijving van je personage.
<i>Midden</i> Denk aan je lezer. Zorg voor structuur. Gebruik woorden zoals 'op een dag', 'nadat', 'iedere middag', 'vanmiddag', 'een voor een' ...	In het midden schrijf je over je weetje. Tip: denk aan de vragen (wie, wat, waar, wanneer, hoe) en zorg dat de lezer zich het verhaal goed kan voorstellen.
<i>Slot</i> Waar of niet waar?	
<i>Antwoord</i> Waar of niet waar + antwoordzin	Vertel of je verhaal waar is of niet waar is en waarom.
<i>Toelichting + weetjes</i>	Zijn er nog weetjes die je hier wil delen?

Je schreef net een eerste versie van het verhaal. Maar schrijven is ook herschrijven. De auteur en illustrator hebben veel moeite gedaan om het weetje mooi te verpakken. Herlees het verhaal dat je net samen schreef, en bespreek wat je mooi vindt. Wat kan je nog doen? Moet je het verhaal nog aanpassen?

- een beschrijving
- signaalwoorden van tijd
- een vergelijking
- rijke of mooie woorden
- gevarieerde zinnen
- een klanknabootsing
- de afbeeldingen
-

Welke stappen uit het stappenplan heb je in deze les gezet?

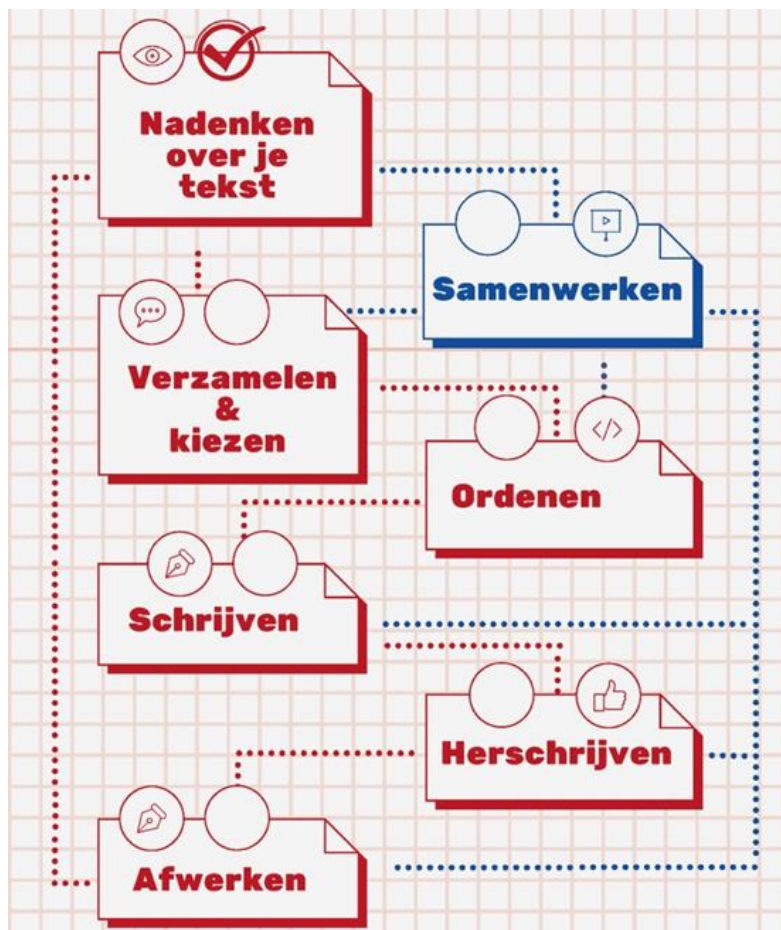

In deze les

- *schrijf je je eigen waar- of niet waarverhaal*
- *doorloop je opnieuw enkele stappen van het schrijfproces*

In de voorbije lessen schreef (en herschreef) je samen met je juf of meester een waar- of niet-waarverhaal. Nu is het jouw beurt om via dezelfde stappen tot een eigen verhaal te komen.

Bundel op het einde alle verhalen tot een boek, net zoals het echte 'Er was misschien eens ...'-boek en stuur het op naar Kamiel De Bruyne.

Stap 1 Kies je weetje

Nadenken

Kies **per twee** een weetjeskaartje met enkele gekke weetjes. Lees en bespreek de informatie die erop staat.

Stap 2 Brainstorm over je weetje

Verzamelen, kiezen en ordenen

Brainstorm nu samen even verder over de verschillende elementen in je verhaal en voeg details toe die je tekst boeiend zullen maken voor je lezer. Kleine details die je verzint over bijv. het uiterlijk van je hoofdpersonage zorgen er niet voor dat je verhaal plots niet-waargebeurd zou zijn.

WIE is het hoofdpersonage?

Wat DOET het hoofdpersonage precies? In welke volgorde?

WANNEER?

WAAR?

WAAROM?

..... ?

Tip: Heb je extra info nodig om de weetjes aan te vullen? Ga op zoek via de linken die je op je weetjeskaartje terugvindt.

Noteer de informatie die jullie tijdens de brainstorm noteerden nu in korte zinnen.

WAAR

	Wie	doet / is	wat?
<i>bv.</i>	<i>De chimpansees</i>	<i>smeren</i>	<i>insectenzalfjes.</i>
1.			
2.			
...			

Probeer die zinnen nu langer te maken door er extra info aan toe te voegen.

	Wie	doet / is	wat?	wanneer?	waar?	hoe? Voor wie? Waarom?
<i>bv.</i>	<i>De chimpansees</i>	<i>smeren</i>	<i>insectenzalfjes</i>	<i>wanneer ze gewond zijn</i>	<i>op hun wonden</i>	<i>om te genezen.</i>
1.						
2.						

Plaats de zinsdelen nu in een andere volgorde, zodat je zinnen mooi klinken. Laat overbodige informatie weg.

MOOIE ZINNEN BOUWEN	
<i>bv.</i>	<i>De chimpansees smeren insectenzalfjes op hun wonden wanneer ze gewond zijn. [om te genezen]</i>
1.	
2.	

Maak van één van de bovenstaande (waargebeurde) weetjes nu een niet-waargebeurd weetje door er een verzonnen element in te stoppen. Wees wel realistisch, zodat de lezer twijfelt.

NIET WAAR!

	Wie	doet / is	wat?	wanneer?	waar?	hoe? Voor wie? Waarom?
vb.	<i>De chimpansees</i>	<i>smeren</i>	<i>uitwerpselen</i>	<i>wanneer ze gewond zijn</i>	<i>op hun wonden</i>	<i>om te genezen.</i>
1.						
2.						

Bouw met de zinsdelen opnieuw twee mooie zinnen, die echter niet waar zijn. Laat overbodige informatie weg.

MOOIE ZINNEN BOUWEN	
vb.	<i>De chimpansees smeren uitwerpselen op hun wonden wanneer ze gewond zijn. [om te genezen]</i>
1.	
2.	

Kies nu elk apart of je een verhaal zult schrijven over een waargebeurd weetje of een niet-waar. Noteer hieronder jouw definitieve weetje waarrond je jouw verhaal zult schrijven.

WAAR of NIET WAAR?

Mijn weetje:

.....

Voorbeeld: De **vindingrijke** chimpansees smeren insectenzalfjes op hun wonden wanneer ze gewond zijn.

Tip: Misschien kun je jouw zin nog rijker maken door er bijvoorbeeld enkele bijvoeglijke naamwoorden aan toe te voegen. Of een vergelijking of klanknabootsing? Jij kiest!

Stap 3 Schrijf nu zelf

Schrijven

Neem nu plaats achter jouw computer en start met je eigen verhaal. Gebruik het schrijfplan als houvast. Overleg ook met je buur of met de juf. Samen schrijven helpt! Wil je inspiratie opdoen, piep dan gerust in het boek van Kamiel De Bruyne.

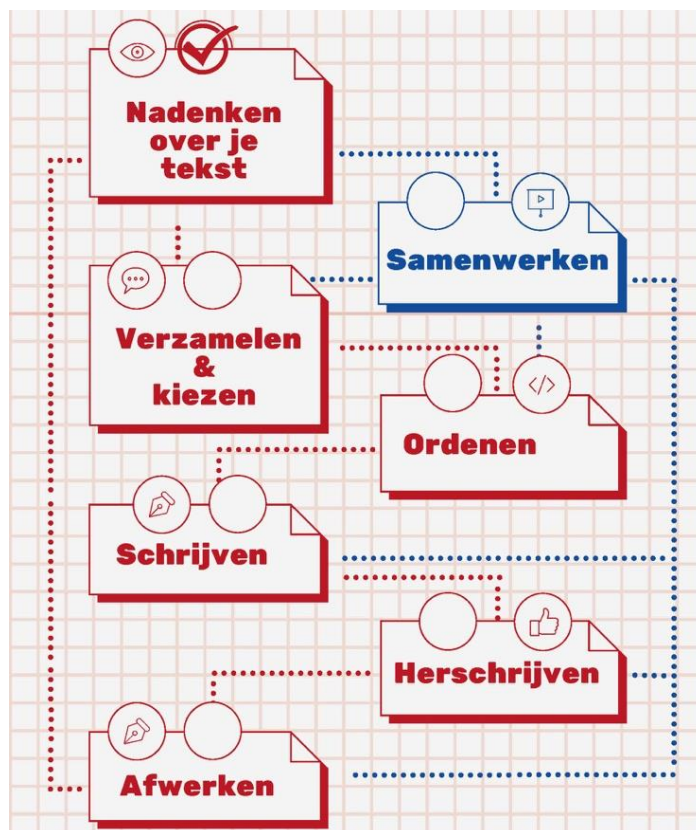
Titel	<i>Ik schrijf (evt. achteraf) een korte, prikkelende titel die vertelt waarover het verhaal gaat.</i>
Inleiding Er was misschien eens ...	<i>Ik zorg voor een goede beschrijving van mijn personage (uiterlijk, leuke of grappige eigenschappen, vervelende eigenschappen, typische gewoontes ...).</i>
<i>In vertel in mijn inleiding meer over het hoofdpersonage, maar nog niet over het weetje zelf.</i>	
Midden	<i>Ik zorg ervoor dat mijn lezer geboeid zal zijn om dit te lezen. Ik zorg er ook voor dat mijn tekst mooi geschreven is. Varieer ik in mijn zinnen en woorden?</i>
<i>Hier schrijf ik meer over mijn weetje.</i>	
<i>Ik probeer hier verschillende w-vragen (wie, wat, waar, wanneer, hoe) te beantwoorden.</i>	
Slot Waar of niet waar?	<i>Hier stel ik de vraag of mijn verhaal waar is of niet waar.</i>
Antwoord + antwoordzin	<i>Hier noteer ik of mijn verhaal waar of niet waar is en waarom.</i>
Weetjes	<i>Hier voeg ik enkele verrassende weetjes toe die te maken hebben met mijn eigen verhaal.</i>

Welke stappen uit het stappenplan heb je vandaag gezet? Welke stap is de volgende en waarom is die nuttig?

In deze les:

- denk je samen na over de geschreven teksten
- geef je elkaar feedback
- herschrijf je je verhaal
- ga je op zoek naar passende afbeeldingen

Stap 4 Help elkaar en herschrijf

Herschrijven

Een uitgever helpt een auteur door zijn of haar teksten na te lezen en er feedback op te geven. Op basis hiervan kan de auteur herschrijven en dus zijn werk mooier maken. Fijn toch? Doe nu hetzelfde samen met jouw juf of meester. Bekijk een aantal fragmenten van medeleerlingen. Hoe kan je die nog mooier of spannender kan maken?

Ga nu aan de slag met jouw tekst. Kan jij nog dingen aanpassen? Wat denkt je schrijfmaatje? De checklists hieronder helpen je:

Checklist voor je eigen tekst

Inhoud

- Mijn weetje is goed gevonden. Ik boei de lezer en doe hem of haar twijfelen.
- Wat ik schrijf, past bij elkaar. Ik durf keuzes maken. Mijn tekst bevat niet te veel verschillende feiten en weetjes.

Structuur

- Ik heb de stappen van het bouwplan gevolgd.
- Ik gebruik signaalwoorden om de delen van mijn verhaal aan elkaar te plakken (als dat nodig was). Zo zorg ik voor structuur.

Vorm

- Ik varieer in mijn zinnen (bv. niet altijd ond + pv bijvoorbeeld).
- Ik varieer in mijn woorden (bv. verwijswaarden en synoniemen).
- Ik smuk mijn tekst op met bijvoorbeeld: een beschrijving, een klanknaboostring, een leuk lettertype, mooie woorden, witregels en alinea's (= lay-out), een tekening. *Omcirkel wat je gebruikt hebt.*
- Ik lees mijn tekst na en let op spelling en leestekens.
- Als ik twijfel, zoek ik de spelling van een woord op of vraag ik hulp.

Heb je tijd over en wil je andere leerlingen helpen? Lees dan hun tekst na. Gebruik opnieuw de checklist of duid via de knop 'opmerkingen' dingen aan in het verhaal.

Checklist schrijfmaatje

Inhoud & structuur

- Het weetje is goed gevonden. Het verhaal is boeiend en doet me twijfelen.
- Het verhaal is duidelijk. Ik snap alles. Ik heb geen vragen meer voor de schrijver.

Vorm

- Ik duid twee stukjes aan die ik leuk vind. Ik ga op zoek naar een beschrijving, een klanknaboostring, een leuk lettertype, mooie woorden...
- Ik noteer een tip om de tekst leuker te maken.

Heb je tijd over en wil je andere leerlingen helpen? Lees dan hun tekst na. Gebruik opnieuw de checklist of duid via de knop 'opmerkingen' dingen aan in het verhaal.

Stap 5 Werk af en publiceer

Afwerken

Zorg ervoor dat je tekst klaar is om gepubliceerd te worden. Denk bijvoorbeeld na over de lay-out (tekeningen, foto's, lettertype, alinea's enz.)? Zorg er ook voor dat er geen typ- of spellingsfouten meer in staan. Dat komt niet goed over.

Na deze les neemt je juf of meester jouw verhaal nog even door. Daarna **herschrijf** je voor de laatste keer en kun je ook via de **lay-out** je verhaal nog aantrekkelijker maken. Blader gerust even terug naar de voorbeeldverhalen om inspiratie op te doen.

Helemaal klaar? Dan kan je leerkracht alle verhalen bundelen en ... opsturen naar de auteur, Kamiel De Bruyne!

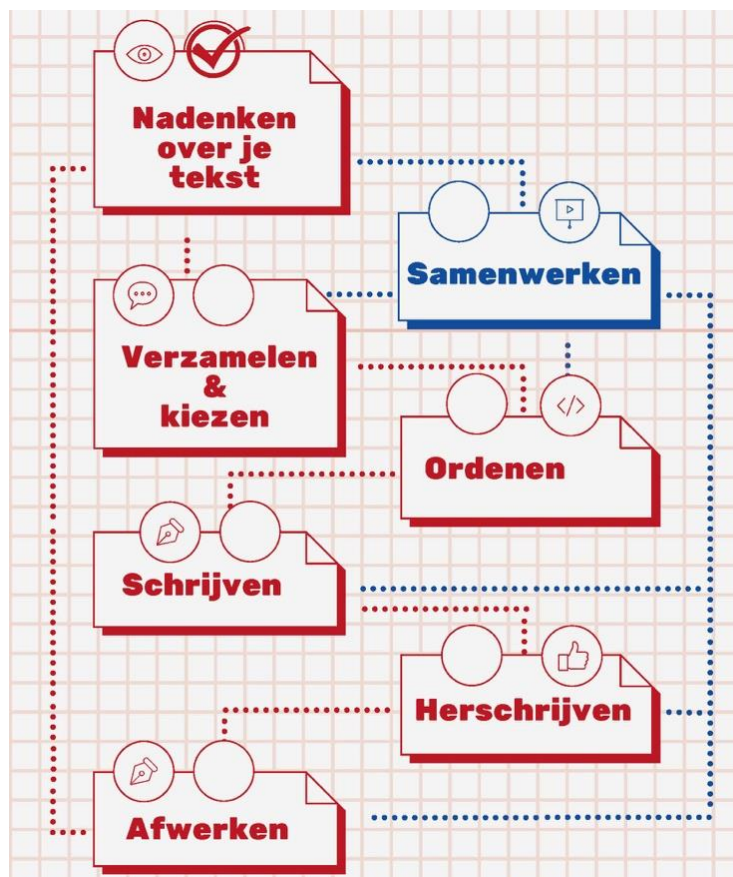
Je hebt je eigen weetje geschreven én daarbij alle stappen van het stappenplan doorlopen, proficiat!

In deze les:

- schrijf je een brief aan de auteur Kamiel De Bruyne
- stuur je die brief samen met jullie boek op

Je kan jullie boek niet zomaar naar Kamiel De Bruyne opsturen. Hij zal willen weten wie jullie zijn, en misschien ook hoe je het schrijven ervaren hebt. Schrijf samen met je juf of meester een korte brief, die je bij jullie boek opstuurt.

Zet opnieuw de schrijfstappen en vul het schema op de volgende pagina in.

Brief

Stap 1: Nadenken over je tekst

Wat wil ik bereiken met de brief (wat is mijn doel)?

.....

Hoe ga ik dus schrijven?

.....

Stap 2 en 3: Verzamelen, kiezen en ordenen

Wat moet er zeker in de brief?

.....

.....

Stap 4: Schrijven

Schrijf nu op basis van stap 2 je brief uit. Denk aan wat je geleerd hebt over mooie zinnen en structuur.

Hoe spreek ik mijn lezer aan?

Heb ik alle nodige gegevens uit stap 2 vermeld?

Zorgde ik voor een logische opbouw? Weet ik nog wat alinea's zijn?

Hoe sluit ik mijn brief af?

Stap 4

Lees je brief (hardop) na. Kruip in de huid van Kamiel De Bruyne. Zou hij dit een fijne brief vinden? Zou jij antwoorden?

Belangrijk: zorg ervoor dat er geen typ- of spellingsfouten meer in je brief staan. Gebruik de spellingschecker, een woordenboek of vraag om hulp.

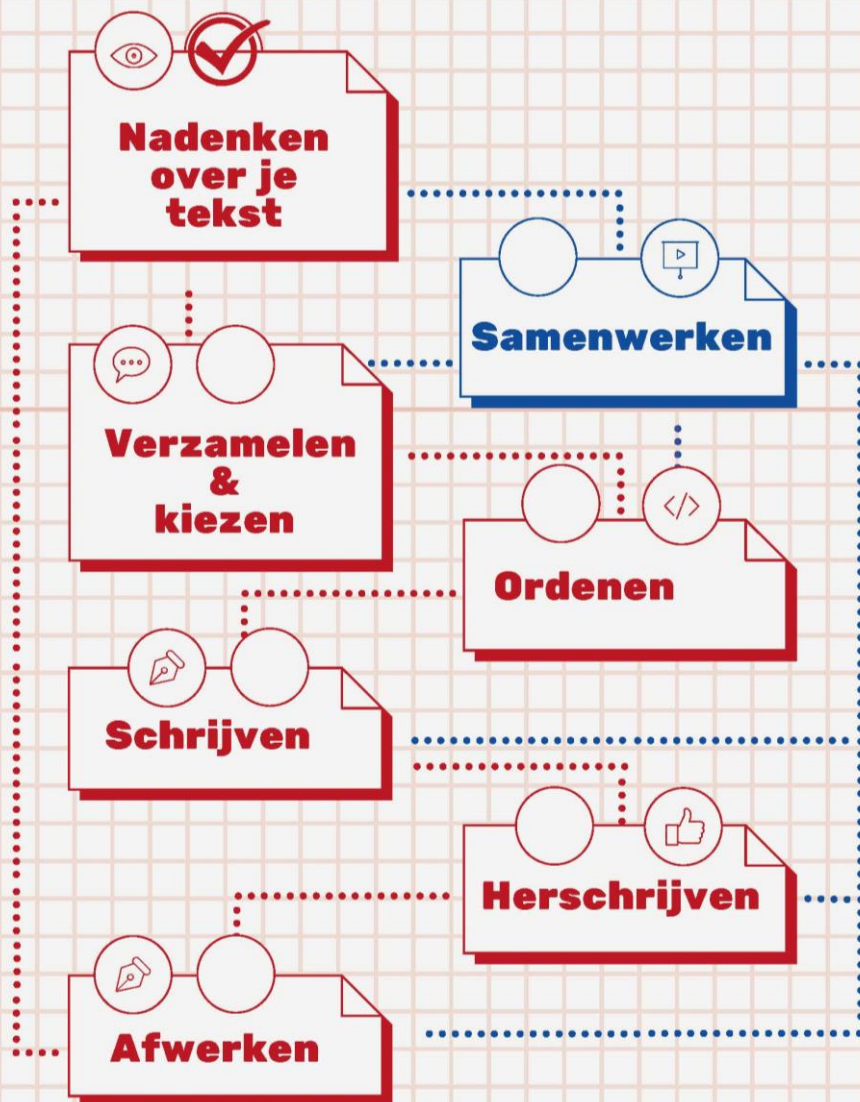
Stap 5

Pas je brief voor een laatste keer aan. Bekijk wat je in het kadertje hierboven schreef bij stap 1. Heb je hiermee rekening gehouden?

Druk de brief af en verstuur die samen met jullie boek. Spannend!

SCHRIJVEN STAP VOOR STAP

STAPPENPLAN

Stap voor stap schrijf je je eigen tekst. Vink elke stap die je zet af.

